

[Udenrigsministeren.]

sin frihed eller få den tilbage, når den er mistet, ved andres indsats, ved andres ofre, når man ikke selv gør, hvad man evner, for at undgå, at friheden mistes. Og tror det ærede medlem, at en eventuel ny besættelse vil komme til at forløbe på samme måde og give den samme mulighed for modstand og befrielse under de vilkår, under hvilke en krig nu vil blive ført.

Det er efter min opfattelse en ganske virkelighedsfjern tale, og det er et standpunkt, som intet folk kan bygge sin tilværelse på. Det ærede medlem har sagt, at han tager Atlantpagten til efterretning, men det synspunkt, han i går forfægtede, er i åbenbar modstrid med de forpligtelser, som vi har påtaget os som stat, i modstrid med den hjælp, som er tilsikret os, og som er begrundelsen for de anstrengelser, vi gør os. Efter Atlantpagten har vi opgivet neutralitets- og kapitulationspolitikken — som i 1940 —, og det er under denne forudsætning, at vi er deltager i Atlantpagten og modtager våbenhjælpen til vort forsvars opbygning.

Det ærede medlem er altid meget kritisk overfor Atlantpolitikken, men hvilken politik vil han i dag stille i stedet? Hvad har det ærede medlem at byde det danske folk af håb og tillid til fremtiden, når han forkaster Atlantpolitikken? Det nytter jo ikke her at svare: den nordiske politik. Den ved det ærede medlem jo godt kan ikke etableres i dag.

Jeg skal derefter vende mig til nogle af de andre spørgsmål, det ærede medlem fremdrog.

Det ærede medlem var meget kritisk, ikke blot overfor selve beslutningen om at optage Grækenland og Tyrkiet i Atlantpagten, men også overfor formen for behandlingen. Det ærede medlem udtalte, at forhandlingen her i rigsdagen kun er af formel karakter, og at der gang på gang træffes afgørende beslutninger i udenrigspolitiske spørgsmål, uden at rigsdagen eller offentligheden får lejlighed til at drøfte tingene, inden regeringen har bundet sig. Jeg vil gerne gøre det ærede medlem opmærksom på, at regeringen netop af hensyn til rigsdagen — som den eneste af alle 12 regeringer, der forhandlede i Ottawa — erklærede, at vi end ikke, som det er almindelig skik, kunne undertegne protokollen om Grækenlands og Tyrkiets optagelse, før vi havde rigsdagens samtykke.

Hvis regeringen skal være i den grad bundet, at den end ikke kan gå så vidt, som vi gjorde i Ottawa med den baggrund, at de tre store partier var enige med os, umuliggøres enhver form for internationalt sam-

arbejde. Man må jo ikke glemme, at havde Danmark forbeholdt sig ret til at få selv den foreløbige afgørelse udsat, til den danske rigsdag havde drøftet dette spørgsmål, måtte man indrømme de 11 andre lande tilsvarende ret i dette eller andre spørgsmål. Det ville i virkeligheden lamme enhver mulighed for beslutning. Hvad angår sagen om Grækenland og Tyrkiet, kom hertil, at man efter langvarige forberedelser nu var nået til et punkt, hvor det var vigtigt at få spørgsmålet bragt på det rene, før man på det forestående møde i Rom kunne tage vigtige beslutninger om opbygningen af Atlantforsvaret. Men ærede medlem, rigsdagen er imidlertid i ingen henseende sat ud af spillet, protokollen er endnu ikke underskrevet, og hvis det ærede medlem kan overbevise et flertal af tingets medlemmer om, at Danmark ikke bør samtykke i Grækenlands og Tyrkiets optagelse, står den mulighed ham åben. Dette ting står frit, rigsdagen står frit; den kan forkaste regeringens forslag, hvis den vil det; regeringen må i så fald tage konsekvenserne af det. Dette betyder ikke, at vi principielt er imod, når der er mulighed derfor og det ikke er stridende mod hensynet til andre stater og det stede, forhandlingerne befinder sig på, at drøfte sager af denne karakter i rigsdagen så tidligt som muligt, tværtimod. Vi må blot ikke som regering og rigsdag handle således, at vi sætter os selv udenfor deltagelse i et internationalt samarbejde som dette, og jeg er overbevist om, at det ærede medlem, der har haft sæde i en regering, hvis han var i den samme situation, som vi var i ved mødet i Ottawa, ville have handlet på akkurat samme måde og erkendt, at sådan må en regering og en rigsdag handle, der ansvarsbevidst deltager i forhandlinger om en så omfattende, så alvorlig og så vidtrækkende sag som denne.

Jeg vil iøvrigt gerne fremhæve, at forholdet ikke var det, at Danmark ikke kunne fastholde sit standpunkt, fordi stormagterne ønskede beslutningen gennemført. Som fremhævet i min fremsættelsestale, var Danmark tilsidst det eneste land, der opretholdt modstanden mod Grækenlands og Tyrkiets optagelse.

Det ærede medlem anførte yderligere i sit indlæg i går, at han ikke kunne se, at der under forhandlingerne i Ottawa kom nye synspunkter frem. Det gjorde der. Først dér blev vi på det rene med, at en Middelhavspagt var en politisk umulighed. Først dér fik vi vished for, at de største militære sagkyndige, som vestmagterne råder over, var af den opfattelse, at en Middelhavspagt ikke